



# Oikeustapauskokoelma

Asia T-673/15

**Guardian Europe Sàrl  
vastaan**

**Euroopan unioni, asiamiehinään Euroopan komissio ja Euroopan unionin tuomioistuin**

Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu – Unionin edustaminen – Vanhentuminen – Lopulliseksi tulleen päätöksen oikeusvaikutusten mitätöiminen – Kannekirjelmän täsmällisyys – Tutkittavaksi ottaminen – Perusoikeuskirjan 47 artikla – Oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto – Yhdenvertainen kohtelu – Aineellinen vahinko – Aiheutuneet tappiot – Tulonmenetys – Aineeton vahinko – Syy-yhteys

Tiivistelmä – Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio (laajennettu kolmas jaosto) 7.6.2017

1. *Euroopan unioni – Edustaminen unionin tuomioistuimissa – Unionia vastaan nostettu vahingonkorvauskanne, jossa vaaditaan korvausta vahingosta, jonka väitetään aiheutuneen siitä, että oikeudenkäynti unionin yleisessä tuomioistuimessa on kestänyt kohtuuttoman kauan – Euroopan unionin tuomioistuimen toimiminen unionin edustajana*

*(SEU 13 artikla, SEU 17 artiklan 1 kohta ja SEU 19 artikla; SEUT 256 artiklan 1 kohta, SEUT 268 artikla, SEUT 335 artikla ja SEUT 340 artiklan toinen kohta)*

2. *Vahingonkorvauskanne – Vanhentumisaika – Alkamisajankohta – Vastuu siitä, että unionin tuomioistuimet eivät ole noudattaneet oikeudenkäynnin kohtuullista kestoja koskevia vaatimuksia – Kyseisen tuomion julistamispäivä*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta; unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artikla ja 53 artiklan ensimmäinen kohta)*

3. *Vahingonkorvauskanne – Vanhentumisaika – Alkamisajankohta – Vastuu yksittäistapausta koskevasta toimesta – Toimesta aiheutuvien haitallisten vaikutusten ilmenemisajankohta*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta; unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artikla)*

4. *Vahingonkorvauskanne – Vanhentumisaika – Keskeytyminen – Mainielle aiheutuneeseen haittaan liittyvä aineeton vahinko – Jatkuva vahinko – Huomioon otettavat ajankohdat*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta; unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artikla)*

5. *Vahingonkorvauskanne – Vahingonkorvauskanteen itsenäisyys kumoamiskanteeseen nähden – Rajat – Korvausvaatimus, joka koskee lisävahinkoa, joka on aiheutunut komission päätöksestä, josta unionin tuomioistuimet ovat antaneet kumoamistuomion, ja joka on eri vahinko kuin se, joka on saattanut aiheutua kyseisen tuomion virheellisestä täytäntöönpanosta – Tutkittavaksi ottaminen*

*(SEUT 263 artikla, SEUT 266 artikla ja SEUT 340 artiklan toinen kohta)*

6. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Edellytykset — Lainvastaisuus — Vahinko — Syy-yhteys — Yhden edellytyksen täyttymättä jääminen — Vahingonkorvauskanteen hylkääminen kokonaisuudessaan*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta)*

7. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Vastuun syntymisen edellytykset — Lainvastaisuus — Vahinko — Syy-yhteys — Todistustaakka*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta)*

8. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Vastuun syntymisen edellytykset — Lainvastaisuus — Vahinko — Syy-yhteys — Käsite — Pankkitakauskulut, jotka aiheutuivat yrityksen päätöksestä olla maksamatta komission määräämää sakkoa — Välitöntä syy-yhteyttä ei ole*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta)*

9. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Vastuun syntymisen edellytykset — Lainvastaisesta toimesta aiheutunut todellinen ja varma vahinko — Aineellinen vahinko, joka aiheutui komission lainvastaisesta päätöksestä, jossa määrätään sakko kilpailunvastaisesta toiminnasta — Kantajalle ei ole aiheutunut kuluja sakon maksamisesta — Todellista vahinkoa ei ole tapahtunut*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta)*

10. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Vastuun syntymisen edellytykset — Lainvastaisuus — Unionin oikeuden riittävän ilmeinen rikkominen — Virhe, jonka unionin tuomioistuimet ovat tehneet ratkaisussa, josta voidaan valittaa — Vastuuta ei synny — Poikkeus — Tuomioistuimessa tapahtuneiden vakavien toimintahäiriöiden olemassaolo*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta)*

11. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Vastuun syntymisen edellytykset — Sellaisen oikeussäännön, jolla annetaan yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeinen rikkominen — Oikeussääntö, jolla annetaan yksityisille oikeuksia — Käsite — Oikeudenkäynnin kohtuulliseen keston liittyvien vaatimusten noudattamatta jättäminen unionin tuomioistuimissa — Oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto ylittyi — Arviointiperusteet*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta; Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toinen kohta)*

12. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Vastuun syntymisen edellytykset — Syy-yhteys — Käsite — Pankkitakauskulut, jotka aiheutuivat yrityksen päätöksestä olla maksamatta komission määräämää sakkoa — Oikeudenkäynnin kohtuulliseen keston liittyvien vaatimusten noudattamatta jättäminen unionin tuomioistuimissa käsiteltäessä kyseessä olevan yrityksen kannetta — Syy-yhteyden olemassaolo — Edellytykset*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta)*

13. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Vahinko — Korvaaminen — Rahan arvon alentumisen huomioon ottaminen — Hyvitys- ja viivästyskorot — Laskutavat*

*(SEUT 340 artiklan toinen kohta)*

1. Ks. tuomion teksti.

(ks. 18 kohta)

2. Siinä erityistapauksessa, että kanteessa vaaditaan korvausta vahingosta, jota väitetään kärsityn sen vuoksi, etteivät unionin tuomioistuimet mahdollisesti ole noudattaneet oikeudenkäynnin kohtuulliseen keston liittyviä vaatimuksia, unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklassa tarkoitetun viiden vuoden vanhentumisajan alkamisajankohdaksi on silloin, kun riidanalainen oikeudenkäynnin kesto on päättynyt tuomioistuimen ratkaisuun, vahvistettava päivä, jona kyseinen ratkaisu on annettu. Tämä on varma päivämäärä, joka määritetään objektiivisin perustein. Se turvaa oikeusvarmuuden periaatteen noudattamisen ja mahdollistaa kantajien oikeuksien suojelun.

(ks. 26 kohta)

3. Ks. tuomion teksti.

(ks. 32 ja 35 kohta)

4. Jatkuvan vahingon tapauksessa unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklan mukaista vanhentumista sovelletaan vanhentumisen keskeyttävän toimen päivämäärästä laskien yli viisi vuotta kyseistä päivää edeltävään aikaan ilman, että vanhentuminen vaikuttaa myöhemmin syntyneisiin mahdollisiin oikeuksiin. Maineelle aiheutuneesta haitasta koitunut aineellinen vahinko on luonteeltaan tällainen jatkuva vahinko. Nimittäin vaikka maineelle aiheutunut haitta voi ilmetä monessa muodossa, se on yleensä sellainen vahinko, joka toistuu päivittäin ja jatkuu niin kauan, kunnes tällaisen haitan oletettu syy poistetaan. Tällainen tilanne on erityisesti silloin, kun väitetyn maineelle aiheutuneen haitan syy on komission päätöksessä, joka ensiksi tehdään ja julkistetaan lehdistötiedotteessa ja joka sitten julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä tiivistelmänä.

(ks. 39, 42 ja 43 kohta)

5. Vahingonkorvauskanne, joka liittyy sopimussuhteen ulkopuoliseen unionin vastuuseen sen toimielinten toimista tai laiminlyönneistä, on otettu käyttöön muihin kanteisiin nähden itsenäisenä keinona, jolla on erityinen tehtävänsä oikeussuojakeinojen järjestelmässä ja jonka käyttämisen edellytykset on laadittu sen erityistä tavoitetta silmällä pitäen.

Siltä osin kuin kyse on vahingonkorvauskanteesta, joka koskee väitettyä tulonmenetystä, jonka kantaja väittää kärsineensä komission päätöksessä suoritetuksi väitetyn riittävän ilmeisen yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamisen johdosta ja josta unionin tuomioistuimet ovat antaneet kumoamistuomion, kun kantaja vaatii korvaamaan vahingon, joka yhtäältä on eri vahinko kuin se, jonka väitetään johtuvan siitä, että komissio pani kumoamistuomion täytäntöön virheellisesti ja joka toisaalta on lisäys summiin, jotka komissio maksoi pannakseen täytäntöön mainitun tuomion, tällä vaatimuksella ei ole samaa tarkoitusta eikä samaa vaikutusta kuin mahdollisella komission tekemästä täytäntöönpanotoimesta nostetulla kumoamiskanteella, eikä korvausvaatimusta sen vuoksi voida jättää tutkimatta menettelyn väärinkäytön perusteella.

(ks. 53, 63 ja 64 kohta)

6. Ks. tuomion teksti.

(ks. 75, 76 ja 154 kohta)

7. Ks. tuomion teksti.

(ks. 81 ja 82 kohta)

8. Koska kyse on korvausvaatimuksesta, joka koskee sellaista vahinkoa, joka aiheutui komission päätöksessä, jossa määrätään sakko kilpailunvastaisesta toiminnasta, suoritetuksi väitetyn yhdenvertaisen kohtelun periaatteen riittävän ilmeisestä loukkaamisesta, kantaja ei voi pätevästi väittää, että sen maksamat pankkitakauskulut ovat suoraa seurausta tämän päätöksen lainvastaisuudesta, koska se päätti mainitun päätöksen antamisen jälkeen olla täyttämättä velvollisuuttaan maksaa sakko heti kokonaisuudessaan ja päätti antaa pankkitakauksen osalle sakon määrästä komission antaman mahdollisuuden mukaisesti.

Tältä osin kantajan mainitsema vahinko on suora ja ratkaiseva seuraus sen omasta valinnasta olla täyttämättä velvollisuuttaan maksaa sakko kokonaisuudessaan. Jos kantaja olisi maksanut sakon heti kokonaisuudessaan, se olisi välttynyt pankkitakauskulujen maksamiselta maksamatta olevan sakon määrän osalta. Näin ollen on hylättävä väite siitä, että riidanalaisella päätöksellä suoritetuksi väitetyn yhdenvertaisen kohtelun periaatteen riittävän ilmeisen loukkaamisen ja pankkitakauskulujen maksamisen välillä olisi riittävän välitön syy-yhteys.

(ks. 91–93 kohta)

9. Koska kyse on korvausvaatimuksesta, joka koskee sellaista vahinkoa, joka väitetysti aiheutui komission lainvastaisesta päätöksestä, jossa määrätään sakko kilpailunvastaisesta toiminnasta, kantaja, jolle itselleen ei aiheutunut kuluja tämän sakon maksamisesta, ei voi väittää, että sille aiheutui todellinen ja varma vahinko joka koostui yhtäältä komission sille osalle sakosta, jonka unionin tuomioistuin myöhemmin totesi aiheettomaksi, maksamien korkojen ja toisaalta tulojen, jotka kantaja olisi voinut hankkia, jos sen sijaan, että se maksoi kyseisen summan komissiolle, se olisi sijoittanut ne liiketoimintaansa, välisestä erotuksesta.

(ks. 103 kohta)

10. Unionille ei voi syntyä vastuuta sellaisen tuomioistuinratkaisun sisällöstä, jota jokin unionin tuomioistuimista ei ole antanut asiaa ylimpänä oikeusasteena käsitellessään ja josta voitaisiin siten valittaa. Tällä ei kuitenkaan rajoiteta kantajan mahdollisuutta poikkeustapauksissa saattaa unioni vastuuseen vakavien, erityisesti menettelyllisten tai hallinnollisten, tuomioistuimissa tapahtuneiden toimintahäiriöiden johdosta silloin kun ne vaikuttavat unionin tuomioistuinten toimintaan.

(ks. 122 ja 124 kohta)

11. Se, että menettely kilpailuasioissa unionin yleisessä tuomioistuimessa ylitti oikeudenkäynnin kohtuullisen keston 26 kuukaudella, mikä merkitsee riittävän ilmeistä sellaisen unionin oikeussäännön rikkomista, jolla on tarkoitus antaa oikeuksia yksityisille, merkitsee Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan rikkomista.

Asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välisen ajanjakson kohtuullisuus riippuu nimittäin erityisesti oikeusriidan monimutkaisuudesta, asianosaisten menettelystä ja oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvien seikkojen ilmenemisestä. Oikeusriidan monimutkaisuuden osalta on ensinnäkin todettava, että kilpailuoikeuden soveltamista koskevien asioiden käsittelyssä 15 kuukauden kesto kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välillä on lähtökohtaisesti asianmukainen. Toiseksi nyt käsiteltävässä asiassa liitännäisten asioiden samanaikainen käsittely ei ole peruste pidettä asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja sen suullisen vaiheen alkamisen välistä aikaa. Käsiteltävässä tapauksessa kulunutta pidempää aikaa ei voida perustella myöskään kyseisen asian tosiseikkojen, oikeudellisten seikkojen tai menettelyjen monimutkaisuudella. Tästä on huomautettava, että unionin yleinen tuomioistuin ei asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välisenä aikana kertaakaan keskeyttänyt tai viivästyttänyt menettelyä määräämällä prosessinjohtotoimia. Asianosaisten menettelystä ja

oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvistä seikoista on todettava, että asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen väliseen aikaan eivät tällainen asianosaisten menettely tai tällaiset seikat vaikuttaneet millään tavoin.

Näin ollen se, että asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättymisen ja suullisen vaiheen alkamisen välillä kului 41 kuukautta, tarkoittaa 26 kuukauden pituista perusteettoman toimimattomuuden jaksoa.

(ks. 133–137 ja 139 kohta)

12. Komission päätöstä, jossa määrätään sakko kilpailunvastaisesta toiminnasta, koskevassa asiassa on olemassa syy-yhteys sen, että unionin tuomioistuin rikkoi oikeudenkäynnin kohtuulliseen keston liittyviä vaatimuksia ja vahingon, joka kantajalle aiheutui siitä, että se joutui maksamaan pankkitakauskuluja oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittäneeltä ajalta, välillä. Nimittäin ensinnäkin sillä hetkellä, kun kantaja nosti kanteen käsiteltävässä asiassa, ja sillä hetkellä, kun se antoi pankkitakauksen, ei ollut ennakoitavissa, että oikeudenkäynnin kohtuulliseen keston liittyviä vaatimuksia rikottaisiin. Lisäksi kantaja saattoi oikeutetusti odottaa, että sen nostama kanne käsiteltäisiin kohtuullisessa ajassa. Toiseksi käsiteltävässä asiassa oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto ylittyi vasta sen jälkeen, kun kantaja oli alun perin päättänyt antaa pankkitakauksen. Näin ollen oikeudenkäynnin kohtuullisen keston ylittymisen ja tätä ylittämistä vastaavalta ajalta tapahtuneen pankkitakauskulujen maksamisen välinen yhteys ei ole voinut katketa sen vuoksi, että kantaja alun perin päätti jättää maksamatta heti osan sille komission päätöksessä määrätystä sakosta ja antaa pankkitakauksen.

(ks. 160 kohta)

13. Ks. tuomion teksti.

(ks. 167–169 kohta)